

License Agreement for Bible Texts

July 27, 2001

Copyright © 2001 by World Bible Translation Center
All rights reserved.

These Scriptures:

- Are copyrighted by World Bible Translation Center.
- Are not public domain.
- May not be altered or modified in any form.
- May not be sold or offered for sale in any form.
- May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online ad space).
- May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included.
- May be reprinted for non-commercial use, but only without modification or any additional text or commentary.
- May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION © 2001 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version in English) must appear at the end of each quotation.

Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please [contact World Bible Translation Center](#) in writing or [by e-mail](#).

World Bible Translation Center
P.O. Box 820648
Fort Worth, Texas 76182, USA
Telephone: 1-817-595-1664
Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE
E-Mail: info@wbtc.com
World Bible Translation Center's Web site: <http://www.wbtc.com>

This license is subject to change without notice. The current license can be found at:
<http://www.wbtc.com/articles/downloads/biblelicense.html>

To order a copy of this text online, go to:
http://www.wbtctransactions.com/articles/order/order_main.html

If the text in this document does not display correctly, use Adobe Acrobat Reader 5.0 or higher.
Download Adobe Acrobat Reader from:
<http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.htm>

ભૂમિકા

“બાઈબલ” શબ્દ ગ્રીક ભાષામાંથી લેવાયો છે જેનો અર્થ “પુસ્તકો” થાય છે. સાચા અર્થમાં બાઈબલ બે પુસ્તકોનો સંગ્રહ છે, જેને “જૂનો કરાર” (જૂનો નિયમ) તથા “નવો કરાર” (નવો નિયમ) કહેવાય છે. અનુવાદિત શબ્દ “કરાર” અર્થાત: એક વાણી કે સમાધાનના (સમજણના) રૂપમાં પ્રયોગ કરવામાં આવે છે. જૂનો કરાર રચનાઓનો એવો સંગ્રહ છે અને તે વાણી સાથે સંબંધિત છે, જેને દેવે, મૂસાના સમયમાં, યહૂદી લોકોની (ઈઝરાએલીઓ) સાથે કર્યો હતો. “નવો કરાર” એ રચનાઓનો સંગ્રહ છે જેનો સંબંધ તે સમાધાન સાથે છે, જે દેવે એ લોકો સાથે કર્યો જે ઈસુ ખ્રિસ્ત પર વિશ્વાસ રાખે છે.

જૂના કરારના લેખો, દેવના એ મહાન કાર્યોનું વર્ણન આપે છે જે દેવના દ્વારા યહૂદી લોકોની સાથે કરેલા વ્યવહારને બતાવે છે, તથા દેવની એ યોજનાના વિષયમાં બતાવે છે કે જે દ્વારા આ લોકોનો પૂરા સંસાર પર આશીર્વાદ લાવવાને માટે પ્રયોગ કરી શકાય. આ લેખ આવનાર મુકિતદાતાની (ખ્રિસ્ત) તરફ ઈશારો કરે છે જેને દેવે પોતાની યોજના પ્રમાણે મોકલવાનો હતો. નવા કરારનું લખાણ, જૂના કરારની વાતોનું પરિણામ છે. તે આવનાર મુકિતદાતા (ઈસુ ખ્રિસ્ત) તથા સમગ્ર મનુષ્ય જાતિને માટે તેના આવવાનું મહત્વ સમજાવે છે. નવા કરારના પુસ્તકોને સમજવા માટે જૂના કરારને સમજવું મહત્વનું છે કારણ કે જૂનો કરાર આવશ્યક પૃષ્ઠભૂમિ પૂરી પાડે છે અને નવો કરાર ઉદ્ધારની તે વાર્તાને પૂરી કરે છે જેનો જૂના કરારમાં આરંભ થયો.

જૂનો કરાર:

જૂના કરારના લેખો ૩૯ પુસ્તકોનો સંગ્રહ છે જે જુદા જુદા લેખકોએ લખ્યો છે. તે મોટા ભાગે હિબ્રુ ભાષામાં લખવામાં આવ્યો છે, જે પ્રાચીન ઈઝરાએલની ભાષા હતી. કેટલાક ભાગ અરામીક ભાષામાં પણ લખવામાં આવ્યા છે જે બાબેલના રાજ્યની સરકારી ભાષા હતી. “જૂના કરાર”ના કેટલાક ભાગ પાંચસો વર્ષ પૂર્વે લખાયેલા હતા અને આ કરારનાં પ્રથમ પુસ્તક અને છેલ્લાં પુસ્તકની વચ્ચે, લગભગ ૧૦૦૦ વર્ષ કરતાં પણ વધારે સમયનું અંતર છે. આ સંગ્રહમાં નિયમ, ઈતિહાસ, ગદ્ય, ગીત, કાવ્ય અને વિવેકી પુરુષોના ઉપદેશ સામેલ છે.

“જૂનો કરાર” અલબત્ત ત્રણ મુખ્ય વિભાગોમાં વિભાજિત કરવામાં આવ્યો છે—નિયમશાસ્ત્ર, ભવિષ્યવેત્તા તથા પવિત્ર લખાણ. નિયમશાસ્ત્રમાં પાંચ પુસ્તકો છે જે “મૂસાના પાંચ પુસ્તકો” કહેવાય છે. તેમાં પ્રથમ પુસ્તક ઉત્પત્તિ છે, જે સંસારના શરૂઆતના વિષય વિષે બતાવે છે. અર્થાત પ્રથમ પુરુષ ‘આદમ’ અને પ્રથમ સ્ત્રી ‘હવા’ તથા દેવની પ્રતિ તેમના પહેલા અપરાધનું વર્ણન આપે છે. આ પુસ્તકમાં “મોટા જળપ્રલય” અને એમાંથી દેવ મારફતે એ કુટુંબનો બચાવ તથા ઈઝરાએલના રાજ્યનો આરંભ, જે લોકોને દેવે શરૂઆતના સમયથી એક વિશેષ ઉદ્દેશ હેતુ પ્રયોગ કરવા માટે પસંદ કર્યા હતા, તે વિષયમાં પણ વર્ણન આપે છે.

ઈબ્રાહિમની વાર્તા:

દેવે ઈબ્રાહિમ સાથે એક વાત કરી. ઈબ્રાહિમ ખૂબ ભરોસાપાત્ર વ્યક્તિ હતો. તે વાતમાં દેવે ઈબ્રાહિમને એક મહાન શત્રૂના પિતા બનાવવાની તથા તેને અને તેના વંશજોને કનાન ભૂમિ આપવાનું વચન આપ્યું. એ દેખાડવા માટે કે ઈબ્રાહિમે તે વાતનો સ્વીકાર કરી લીધો, તેની સુન્નત કરવામાં આવી અને પછી સુન્નત દેવ અને તેના લોકોની વચ્ચે થયેલી વાતની સાબિતી બની ગઈ. ઈબ્રાહિમની સમજમાં ન આવ્યું કે આ વાતોને દેવ કેવી રીતે પૂરી કરશે કે જેનું તેણે વચન આપ્યું છે. પરંતુ ઈબ્રાહિમને દેવ પર પૂરો ભરોસો અને વિશ્વાસ હતો, એનાથી દેવ ખૂબ પ્રસન્ન થયો.

દેવે ઈબ્રાહિમને આદેશ આપ્યો કે તે મેસોપોટેમિયા-હેબ્રીઓની વચ્ચેથી પોતાનું ઘર છોડી દે અને દેવ તેને કનાનની (જેને પેલેસ્ટાઈન પણ કહેવામાં આવતું હતું), ભૂમિ તરફ દોરી ગયા. જે તેને આપવાનું વચન આપ્યું હતું. ઘડપણમાં ઈબ્રાહિમને એક પુત્ર થયો જેનું નામ ઈસહાક હતું. ઈસહાકને યાકૂબ નામનો પુત્ર થયો. યાકૂબને (તે ઈઝરાએલ કહેવાય છે) ૧૨ પુત્રો અને ૧ પુત્રી થયા. આ પરિવાર આગળ જતાં ઈઝરાએલનું રાજ્ય બન્યું પરંતુ પોતાના આદિ મુખ્યને તેઓ કદી ભૂલી ન ગયા. તેઓ પોતાને ઈઝરાએલના ૧૨કૂળોના સંબંધમાં કહેતા રહ્યાં. આ કૂળો યાકૂબના ૧૨ પુત્રોના વંશજ હતા. બાર પુત્રો આ હતા. રૂબેન, શિમોન, લેવી, યહૂદા, ઈસ્સાખાર, ઝબૂલૂન, યૂસફ, બિન્યામીન, દાન, નાફતાલી, ગાદ અને યાશેર. ઈબ્રાહિમ, ઈસહાક અને યાકૂબ (ઈઝરાએલ) ઈઝરાએલના "પૂર્વજો" અથવા આગેવાનોના સ્વરૂપે જાણીતા હતા.

ઈબ્રાહિમ એક વિશેષ પ્રકારનો "પિતા" પણ હતો. પ્રાચીન ઈઝરાએલમાં દેવે પોતાના સંદેશવાહક તરીકે કેટલાક વિશિષ્ટ માણસોને પસંદ કર્યા હતા. દેવના તે સંદેશવાહકો કે પયગંબરો લોકોને માટે દેવના પ્રતિનિધિ હતા. આ પયગંબરોની મારફતે દેવે ઈઝરાએલના લોકોને વચન, ચેતવણી, વ્યવસ્થા, શીખામણ કે અનુભવો પર આધારિત ઉપદેશ તથા ભાવિ ઘટનાઓ પર આધારિત નિર્દેશ કર્યો. શાસ્ત્રોમાં "ઈબ્રાહિમ-હેબ્રી"નો પ્રથમ પયગંબરના રૂપમાં ઉલ્લેખ કર્યો છે.

ગુલામીમાંથી ઈઝરાએલનો છૂટકારો

યાકૂબનો (ઈઝરાએલ) પરિવાર વધતો ગયો અને તેમાં લગભગ ૭૦ અન્ય સીધા વંશજ તરીકે સામેલ હતા. તેના પુત્રોમાંથી એક યુસફ હતો જે મિસરનો એક ઊંચો અધિકારી હતો. કઠણ સમય હતો, એટલા માટે યાકૂબ અને તેનું કુટુંબ મિસર જતા રહ્યાં, જ્યાં ખાવા-પીવાનું ઘણું હતું અને જીવન સુવિધા પૂર્ણ હતું. હેબ્રીઓના આ કૂળો, એક નાની જાતિના રૂપમાં વિકાસ પામ્યા અને પછી મિસરના રાજા ફારૂને આ લોકોને ગુલામ બનાવી દીધા. નિર્ગમનનું પુસ્તક આપણને બતાવે છે કે ૪૦૦ વર્ષની ગુલામી પછી પોતાના લોકોનો મિસરમાંથી છૂટકારો કરાવવા માટે દેવે પયગંબર-મૂસાને મોકલ્યો. મૂસા ઈઝરાએલના લોકોને પાછા પેલેસ્ટાઈન લઈ આવ્યો. છૂટકારાની કિંમત મોટી હતી. પરંતુ આ કિંમત મિસરના લોકોએ આપી. ફારૂન અને મિસરના બધા કુટુંબોને પોતાના પ્રથમજનિત પુત્રોને ગુમાવવા પડ્યા, અને ઈઝરાએલના લોકો, પોતાની ભક્તિ તથા બલિદાનમાં આ બનાવનું અનેક પ્રકારે સ્મરણ કરતાં રહે.

ઈઝરાએલનાં લોકો પોતાની સ્વતંત્રતાની મુસાફરી માટે તૈયાર હતા. કપડાં પહેરીને મિસરમાંથી નાસી જવાને માટે તેઓ તૈયાર થઈ ગયા. પ્રત્યેક કુટુંબે એક હલવાનને કાપીને તેને રાંધ્યો. પ્રત્યેક કુટુંબે દેવના પ્રતિ એક વિશેષ ચિહ્નના રૂપમાં, પોતાનાં ઘરોનાં દરવાજાની બારશાખો ઉપર હલવાનના લોહીને છાંટ્યું. તેમણે ઉતાવળથી બેખમીર રોટલી બનાવીને તેને ખાધી. તે રાત્રે દેવનો દૂત આ ઘરતી પર થઈને પસાર થયો અને જેના ઘરની બારશાખો પર ઘેટાંનું લોહી લાગેલું નહોતું તે કુટુંબના પ્રથમજનિતનું મૃત્યુ થઈ ગયું. ઈઝરાએલના લોકોને છૂટકારો મળી ગયો. પરંતુ જેવા ગુલામો મિસર છોડવાનાં હતા કે ફારૂનનું હૃદય બદલાઈ ગયું. અને તેણે તેઓને પકડીને પાછા લઈ આવવા પોતાના લશ્કરને મોકલ્યું. પરંતુ દેવે પોતાના લોકોનું રક્ષણ કર્યું. દેવે લાલ સમુદ્રના બે ભાગ કર્યા અને પોતાના લોકોને છૂટકારો અપાવવા માટે તેમને પેલીપાર પહોંચાડ્યા. પીછો કરનાર મિસરી લશ્કરનો ત્યાં નાશ કર્યો. ત્યારે અરબ સમુદ્રની આસપાસ સિનાઈના અરણ્યમાં એક પહાડ પર તે લોકો સાથે દેવે એક ખાસ વાત કરી.

મૂસાનું નિયમશાસ્ત્ર

દેવની મારફતે ઈઝરાએલના લોકોને બચાવી લેવા અને સિનાઈ પર એમની સાથે કરેલા કરારે, આ પ્રજાને બીજાઓથી અલગ બનાવી દીધી. આ કરારમાં ઈઝરાએલીઓ માટે પ્રતિજ્ઞા અને નિયમ હતા. આ કરારના એક ભાગને "દશ આજ્ઞાઓ" ના નામથી ઓળખવામાં આવે છે. દેવ મારફતે અપાયેલી આ આજ્ઞાઓને, પથ્થરની બે પાટીઓ પર લખીને લોકોને આપવામાં આવી. આ આજ્ઞાઓમાં એ મૂળ સિદ્ધાંત સમાયેલો હતો જેના આધાર પર દેવની ઈચ્છા અનુસાર ઈઝરાએલના લોકોએ પોતાનું જીવન વ્યતીત કરવાનું હતું, અને પોતાના કુટુંબ તથા સહવાસમાં આવનારના તરફ પોતાના કર્તવ્યનું પાલન કરવાનું હતું.

આગળ ચાલીને આ આજ્ઞાઓ અને બાકીનાં નિયમો તથા સિનાઈ પર્વત પર આપેલો ઉપદેશ “મૂસાનું નિયમશાસ્ત્ર વ્યવસ્થા” અથવા ફક્ત “નિયમશાસ્ત્ર” ના નામથી પ્રસિદ્ધ થયો. કેટલાય પ્રસંગો પર આ બંને શબ્દો શાસ્ત્રોના પહેલા પાંચ પુસ્તકો અને જૂના નિયમને માટે પણ પ્રયોગમાં લાવવામાં આવે છે.

દસ આજ્ઞાઓ તથા જીવનવ્યવહારના નિયમો ઉપરાંત મૂસાના નિયમોમાં યાજ્ઞકો, બલિદાનો, આરાધના તથા પવિત્ર દિવસો માટેના નીતિ નિયમોનો પણ સમાવેશ થયેલ છે. આ નિયમો ‘લેવીય’ના પુસ્તકમાં જોવા મળે છે. મૂસાની વ્યવસ્થા પ્રમાણે બધા યાજ્ઞક અને તેમના સહાયક લેવી કુટુંબમાંથી હતા. અને તેઓ “લેવી” કહેવાતા હતા. બધામાં મુખ્ય અને મહત્વપૂર્ણ યાજ્ઞકને “મહાયાજ્ઞક” કહેવામાં આવતો હતો.

આ નિયમશાસ્ત્રમાં પવિત્ર તંબુ અથવા મુલાકાત મંડપ બનાવવો અને ઈઝરાએલી લોકો મારફતે દેવના આરાધનાના સ્થળના વિષયમાં નિયમ આપેલ છે. આમાં દેવની આરાધનામાં ક્રામ લાગે તેવી વસ્તુઓના સંબંધમાં પણ બતાવ્યું છે. આ નિયમશાસ્ત્રમાં, ઈઝરાએલી લોકોને યરૂશાલેમમાં સિયોન પર્વત પર મંદિર બનાવવાને માટે તૈયાર કર્યા, જ્યાં તેઓ પાછળથી દેવની આરાધના કરવા માટે જવાના હતા. બલિદાનો અને આરાધનાને સંબંધિત નિયમોએ ઈઝરાએલીઓને આ જાણવા માટે લાચાર કરી દીધા કે તેઓએ એક બીજા સામે તથા દેવની સામે પાપ કર્યું છે. વળી તે નિયમોએ, આ લોકોને માફ કરવા તથા અંદર અંદર એકબીજા તથા દેવ સાથે ફરી એકવાર જોડાઈ જવાનો માર્ગ પણ બતાવ્યો. આ બલિદાનોએ તે બલિદાનને સારી રીતે સમજવાનું પણ શીખવ્યું કે દેવ સર્વ મનુષ્ય જાતિ માટેનો હેતુ પ્રદાન કરવાની તૈયારી કરી રહ્યો હતો.

આ નિયમશાસ્ત્રમાં પવિત્ર દિવસો અને ઉત્સવો પાળવાના વિષયોમાં પણ નિયમ આપ્યા છે. પ્રત્યેક પર્વને પોતાનું એક વિશેષ મહત્વ હતું કેટલાક પ્રસંગો, વર્ષમાં હર્ષ અને ઉલ્લાસના દિવસો પાળવામાં આવતા હતા. જેવી રીતે ફસલનું પ્રથમ ફળનું પર્વ, “સાબ્બાથ” એટલે કે યહૂદી પર્વ અથવા અઠવાડિક ભોજન પચાસમાનું પર્વ અથવા અઠવાડિયાનું પર્વ તથા માંડવાપર્વ.

કેટલાક પર્વો એવા હતા, જે દેવે પોતાના લોકોને માટે જે અદ્ભુત વાતો કરી હતી, તેને યાદ કરવા માટે ઉજવવામાં આવતા હતા. “પાસ્ખા પર્વ” એવું જ એક પર્વ હતું. પ્રત્યેક પરિવાર મિસરમાંથી બચી ગયાની ઘટનાનું ફરી એક વાર સ્મરણ કરતા હતા. લોકો દેવનાં સ્તુતિગાન ગાતા હતા. એક ઘેટું કાપીને ભોજન તૈયાર કરવામાં આવતું હતું. દ્રાક્ષારસનો પ્રત્યેક પ્યાલો અને ભોજનના હરેક કોળિયો, લોકોને એ વાતો યાદ કરાવતા હતા, કે કેવી રીતે દેવે પીડા અને દુઃખભર્યા જીવનમાંથી છોડાવ્યાં હતા.

એનાથી વિરુદ્ધ, બીજા પર્વો ઘણી ગંભીરતાથી પાળવામાં આવતા હતા. પ્રત્યેક વર્ષ “પ્રાયશ્ચિતના દિવસ” પર લોકો પોતાના ખરાબ કાર્યોને યાદ કરતા હતા. જે તેમણે બીજાઓ તથા દેવની સામે કર્યા હતા. આ દિવસ પ્રાયશ્ચિતનો દિવસ હતો, તથા આ દિવસે લોકો ભોજન કરતા નહોતા તથા મુખ્યયાજ્ઞક તેમના બધાના પાપોની માફીને અર્થે વિશેષ બલિદાન ચઢાવતા હતા.

“જૂના કરાર”ના લેખકો માટે દેવ તથા ઈઝરાએલની વચ્ચે થયેલા કરારનું પુષ્કળ મહત્વ હતું. અર્થાત: બધા પયગંબરોનાં પુસ્તકો અને પવિત્ર લેખ આ વાત પર આધારિત છે કે ઈઝરાએલનું રાજ્ય તથા ઈઝરાએલના દરેક નાગરિકોએ પોતાના દેવ સાથે એક મહત્વપૂર્ણ કરાર કર્યો હતો. તેને તેઓ “દેવનો કરાર” અથવા ફક્ત “કરાર” કહ્યાં કરતાં હતા. ઈતિહાસના પુસ્તકો આ વાણીનાં પ્રકાશમાં જ ઘટનાઓની વ્યાખ્યા કરતા હતા. વ્યકિત અથવા પ્રજા (રાષ્ટ્ર), જો દેવ અને તે કરાર પ્રત્યે વિશ્વાસપાત્ર હોય તો દેવ તેમને પ્રતિફળ પ્રદાન કરતા, અને જો લોકો તે કરારનો ભંગ કરતાં તો દેવ તેમને શિક્ષા પણ કરતો. તેની સાથે થયેલા કરારને યાદ કરાવવા માટે દેવ પોતાના પ્રબોધકોને મોકલતા હતા. ઈઝરાએલના કવિઓએ દેવ મારફતે પોતાના આજ્ઞાકિત લોકોને માટે કરેલા અદ્ભુત કાર્યોનાં ગીત ગાયા અને એજ રીતે તેમના માટે કે જેમણે દેવને નકાર્યા, તેમના દુઃખો અને તેમને કરેલી શિક્ષા માટે શોકનાં ગીતો ગાયા. કરારનાં શિક્ષણનાં આધાર પર જ આ લેખકોએ પોતાની યોગ્ય કે અયોગ્ય માન્યતાઓ બનાવી. જ્યારે ભલાભોળી નિર્દોષ લોકો દુઃખો વેઠતા હતા. ત્યારે કવિ એ સમજવાનો પ્રયત્ન કરતા હતા કે આવું કેમ બની રહ્યું છે.

ઈઝરાએલનું રાજ્ય:

પ્રાચીન ઈઝરાએલની વાર્તા એ છે કે લોકોનું દેવને ભૂલી જવું, દેવ મારફતે લોકોને બચાવીને કાઢવા એટલું જ નહિ પણ તેમનું દેવ તરફ પાછા ફરવું અને ફરી પાછું દેવને ભૂલી જવું. લોકો મારફતે દેવની વાણીનો તરત સ્વીકાર કર્યા પછીથી જ આ વાર્તા-ચક્ર શરૂ થઈ ગયું હતું, અને પછી આ જ વાર્તા-ચક્રનું પુનરાવર્તન થતું રહ્યું. સિનાઈ પર્વત પર, ઈઝરાએલના લોકોએ દેવને અનુસરવાનો સ્વીકાર કર્યો હતો, પછી તેમણે દેવ વિરુદ્ધ બળવો કર્યો. તેના ફળ સ્વરૂપે તેમને ૪૦ વર્ષ અરણ્યમાં ભટકવું પડ્યું હતું. છેલ્લે મૂસાનો સહાયક યહોશુઆ તેમને એ દેશમાં લઈ ગયો જે તેમને આપવાનું દેવે વચન આપ્યું હતું. આ એક વિજયની શરૂઆત થઈ અને ઈઝરાએલને જુજ રૂપમાં ત્યાં વસાવ્યા. આ આબાદી પછી, શરૂઆતની કેટલીક સદીઓ સુધી લોકો પર, સ્થાનિક નેતાઓનું રાજ્ય રહ્યું જેમને “ન્યાયાધીશ” કહેવામાં આવતા હતા.

અંતમાં એક એવો સમય આવ્યો જ્યારે લોકો રાજાની ઈચ્છા કરવા લાગ્યા અને પહેલો રાજા શાઉલ બન્યો. શાઉલે દેવની આજ્ઞાનું પાલન ન કર્યું એટલે દેવે દાઉદ નામના એક ભરવાડના છોકરાને નવો રાજા બનાવવા માટે પસંદ કર્યો. શમુએલ પ્રબોધકે આવીને તેના માથા પર તેલ રેડી ઈઝરાએલના રાજાના રૂપમાં તેનો અભિષેક કર્યો. દેવે દાઉદને વચન આપ્યું કે યહૂદા કૂળના તેના વંશજ ઈઝરાએલનો ભાવિ રાજા હશે. દાઉદે યહૂદાલેમના નગર પર વિજય પ્રાપ્ત કર્યો અને તેને પોતાની રાજધાની તથા મંદિર નિર્માણનું ભાવિ સ્થળ બનાવ્યું તેણે મંદિરમાં સેવા, આરાધનાને માટે યાજકો, પ્રબોધકો, ગીત-લેખકો, સંગીતકારો અને ગાનારાઓને એકત્ર કર્યા. દાઉદે પોતે પણ ખૂબ ગીતો લખ્યા પરંતુ દેવે તેને મંદિરનું નિર્માણ કરવા દીધું નહિ.

દાઉદ જ્યારે વૃદ્ધ થઈ ગયો અને મરણ પથારીએ હતો, ત્યારે તેણે પોતાના પુત્ર સુલેમાનને ઈઝરાએલનો રાજા બનાવી દીધો. દાઉદે પોતાના પુત્રને સાવચેત કરી દીધો હતો કે તે દેવનું હંમેશા અનુકરણ કરે અને કરારનું પાલન કરતો રહે. રાજા બન્યા પછી સુલેમાને મંદિરનું નિર્માણ કર્યું અને ઈઝરાએલની સીમાઓનો વિસ્તાર કર્યો તે સમયે ઈઝરાએલ વૈભવના શિખરને ચૂમવા લાગ્યો. સુલેમાન પ્રસિદ્ધ થઈ ગયો અને ઈઝરાએલ મજબૂત બની ગયું.

યહૂદા અને ઈઝરાએલના વિભાજિત રાજ્ય:

સુલેમાનના મૃત્યુ વખતે ત્યાં લોકોમાં વિવાદ ઊભો થયો અને દેશ વિભાજિત થઈ ગયો. ઉત્તરના દસ કૂળો પોતાને ઈઝરાએલ કહેવડાવા લાગ્યા અને દક્ષિણના કૂળોએ પોતાને “યહૂદા” નામ આપ્યું. (આજનો “યહૂદી” શબ્દ એ જ નામમાંથી નીકળી આવ્યો છે.) યહૂદા “કાર” પ્રત્યે વિશ્વાસુ રહ્યો હતો તથા દાઉદનો વંશ (રાજાઓનાં કુટુંબો) એ સમય સુધી યહૂદાલેમ પર રાજ્ય કરતા રહ્યા. અંતમાં યહૂદા પરાજિત થયો. અને બાબેલનાં લોકો, યહૂદાના લોકોને દેશમાંથી કાઢીને લઈ ગયા.

કારણ કે લોકો “વાણી” નું અનુસરણ કરતા નહોતા. તે માટે (ઉત્તરના રાજ્યો ઈઝરાએલમાં રાજવંશો આવ્યાં અને જતા રહ્યા) જુદા-જુદા સમયોમાં ઈઝરાએલના રાજાઓએ અલગ નગરોમાં પોતાની રાજધાનીઓ બનાવી તેમાંથી જ છેલ્લી રાજધાની સમરૂન હતી. ઈઝરાએલના રાજાઓને પ્રજા પર અંકુશ રાખવા માટે દેવની આરાધનાની રીત બદલી નાંખી હતી. તેમણે નવા યાજક પસંદ કર્યા અને બે નવા મંદિરોનું નિર્માણ કરાવ્યું. એક ઈઝરાએલની ઉત્તરી સીમા પર દાનમાં અને બીજું બેથેલમાં (ઈઝરાએલની યહૂદાથી આગલી સીમા પર) ઈઝરાએલ અને યહૂદાની વચ્ચે કેટલાય યુદ્ધ થયા.

નાગરિક યુદ્ધ અને અશાંતિ દરમિયાન દેવે યહૂદા અને ઈઝરાએલમાં અનેક પ્રબોધકો મોકલ્યા હતા. તેમાંથી કેટલાક પ્રબોધક, યાજક, કેટલાક ખેડૂતો, કેટલાક રાજાઓ કે સલાહકારો, તો કેટલાક સાદું જીવન વ્યતિત કરનારા લોકો હતા. કેટલાક પ્રબોધકોએ પોતાનું શિક્ષણ અને પોતાની ભવિષ્યવાણીઓને લખી અને ઘણાંઓએ તે ન લખી. પરંતુ બધા પ્રબોધકો ન્યાય, સત્ય અને મદદ માટે દેવ પર આધાર રાખવાનો ઉપદેશ આપતા રહ્યા.

ઘણાં પ્રબોધકોએ ચેતવણી આપી કે જો લોકો દેવની તરફ પાછા નહિ ફરે તો તેઓ પરાજિત થઈને અહીં-તહીં થઈ જશે. આ પ્રબોધકોમાંના કેટલાકે તો ભાવિ મહિમા અને ભાવિ શિક્ષાના દિવ્ય દર્શન પણ કર્યા હતા. આમાંથી ઘણાંઓએ તે સમયના પૂર્વ દર્શન કરી લીધા હતા. જ્યારે તે રાજ્યનું શાસન કરવાને માટે એક નવા રાજાનું આગમન થશે. કેટલાકે જોયું તો તે રાજા જે દાઉદનો વંશજ હશે. જે દેવના લોકોને એક નવા સુવર્ણ યુગમાં લઈ

જશે. જ્યારે કેટલાક રાજાઓને આ રાજાના અનુસંધાનમાં કહ્યું કે તે એક અનંત રાજ્ય પર યુગોના યુગો સુધી રાજ્ય કરશે તથા બીજાઓએ તેને એક એવા સેવકના રૂપમાં જોયો જે પોતાના લોકોને દેવની તરફ પાછા ફેરવવા માટે અનેક પ્રકારની મુશ્કેલીઓ ઉઠાવશે. પરંતુ બધાએ તેને એક ખ્રિસ્તના રૂપમાં જોયો. નવા યુગને લાવનાર દેવનો એક "અભિષિકત."

ઈઝરાએલ અને યહૂદાનો વિનાશ :

ઈઝરાએલની પ્રજાએ દેવની ચેતવણીઓ પર ધ્યાન આપ્યું નહિ. તેથી ઈ.પૂર્વે ૭૨૨-૭૨૧માં સમરૂને આક્રમણકારી આશૂરની આગળ ઘૂંટણો ટેકવી દીધા. ઈઝરાએલના લોકોને, તેમના ઘરોમાંથી લઈ જઈને સમરૂ આશૂર રાજ્યમાં ફેલાવી દીધા. યહૂદામાં લોકો પોતાના ભાઈ-બહેનોથી હંમેશને માટે વિખૂટા પડી ગયા. પછી અશૂરિયોએ બીજા દેશોના લોકોને લાવીને, ઈઝરાએલની ઘરતી પર ફરી વસાવી દીધા. આ લોકોને યહૂદા અને ઈઝરાએલના ધર્મનું શિક્ષણ આપવામાં આવ્યું. તેમાંથી ઘણાઓએ કરારનું અનુસરણ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો. તે લોકો સમરૂની નામથી ઓળખાયા. આશૂરના લોકોએ યહૂદા પર આક્રમણ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો. આક્રમણકારીઓની આગળ ઘણાં રાજ્યોએ ઘૂંટણ ટેકવી દીધા, પરંતુ યરૂશાલેમની દેવે રક્ષા કરી. આશૂરના પરાજિત રાજા પોતાની માતૃભૂમિમાં પાછા આવ્યો અને ત્યાં પોતાના બે પુત્રોના હાથે માર્યો ગયો. આ રીતે યહૂદાનું રક્ષણ થયું.

થોડા સમય પછી, યહૂદાના લોકો બદલાઈ ગયા. અને તેઓ થોડા સમયને માટે દેવની આજ્ઞા માનવા લાગ્યા. પરંતુ અંતમાં તેઓ પણ હારી ગયા અને વેરવિખેર થઈ ગયા. બેબિલોનનું રાજ્ય શકિતશાળી બન્યું અને તેણે યહૂદા પર આક્રમણ કર્યું. સર્વ પ્રથમ તેમણે થોડાક મહત્ત્વના લોકોને કેદી તરીકે પકડી લીધા. પરંતુ કેટલાક વર્ષો પછી ઈ.સ.પૂર્વે ૫૮૭-૫૮૬માં યરૂશાલેમ અને મંદિરનો નાશ કરવા પુનઃ આક્રમણ કર્યું. કેટલાક લોકો નાસીને મિસર જતા રહ્યા. પરંતુ કેટલાકને ગુલામ બનાવી બેબિલોનમાં લઈ જવામાં આવ્યા. દેવે લોકો પાસે ફરી પ્રબોધકો મોકલ્યા અને લોકોએ તેમના ઉપદેશ પર ધ્યાન આપવાનું શરૂ કર્યું. ખરેખર એવું લાગ્યું કે મંદિર અને યરૂશાલેમના વિનાશ અને બેબિલોનમાં તેમના થયેલ દેશ નિકાલને કારણે લોકોમાં એક પ્રકારનું વાસ્તવિક પરિવર્તન આવી ગયું. પ્રબોધકો નવા રાજા અને તેમના રાજ્યના વિષયમાં ઘણું બધું કહેવા લાગ્યા જેમાંથી યર્મિયા પ્રબોધક તો નવા કરાર વિષે પણ કહેવા લાગ્યો. એ નવો કરાર પથ્થરની પાટીઓ પર લખેલો નહિ હોય પણ તે દેવના ભક્તોના હૃદયમાં લખેલો હશે.

યહૂદીઓનું પેલેસ્ટાઈનમાં પુનઃ આગમન :

આ સમય દરમિયાન કોરેશ રાજા મધ્ય પર્શિયાનો (ઈરાન)નો શાસક બની ગયો. તેણે બેબિલોન જીતી લીધું. સાયપ્રસે (કોરેશ) લોકોને પોતાનાં ઘેર પાછા ફરવાની આજ્ઞા આપી. આવી રીતે સિત્તેર વર્ષના દેશનિકાલ પછી યહૂદાના ઘણાં બધા લોકો પોતાને ઘેર પાછા ફર્યા. લોકોએ પોતાના રાષ્ટ્રનું પુનઃનિર્માણ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો પરંતુ યહૂદા નાનું અને કમજોર બની રહ્યું. લોકોએ ફરીથી મંદિરનું નિર્માણ કર્યું. પરંતુ તે મંદિર એટલું સુંદર ન બન્યું જેટલું સુલેમાને બનાવેલું મંદિર હતું. ઘણાં બધા લોકો ખરેખર દેવની તરફ પાછા ફર્યા, અને નિયમો, પ્રબોધકોના લેખો તથા પવિત્ર ગ્રંથોનો અભ્યાસ કરવા લાગ્યા. તેમાંના ઘણાં લોકો લેખક (વિશેષ પ્રકારના વિદ્વાન) બન્યા, જે શાસ્ત્રોની નકલો તૈયાર કરતા હતા. ધીમે ધીમે આ લોકોએ શાસ્ત્રોના અભ્યાસ માટે પાઠશાળાઓની સ્થાપના કરી. લોકોએ સાબ્બાથના દિવસે (શનિવારે) અભ્યાસ, પ્રાર્થના અને એક સાથે મળીને દેવની આરાધના માટે એકઠા મળવાની શરૂઆત કરી. પોતાની ધર્મસભાઓમાં લોકો શાસ્ત્રોનો અભ્યાસ કરવા લાગ્યા અને ઘણા બધા લોકો મસીહાના ભાવિ આગમનની પ્રતિક્ષા કરવા લાગ્યા.

પશ્ચિમમાં મહાન સિકંદરે ગ્રીસમાં પોતાનું રાજ્ય સ્થાપી દીધું અને તરત જ તેણે વિશ્વના મોટાભાગના રાજ્યો પર વિજય પ્રાપ્ત કર્યો. તેણે દુનિયાના ઘણા ખરા ભાગોમાં ગ્રીક ભાષા, રીત-રિવાજ તથા ત્યાંની સંસ્કૃતિનો પ્રચાર કર્યો. પરંતુ જ્યારે તેનું મૃત્યુ થયું ત્યારે તેના રાજ્યો વિભાજિત થઈ ગયા. અને તરત જ એક એવું રાજ્ય અસ્તિત્વમાં આવ્યું જેણે તત્કાલીન વિશ્વના જાણીતા મોટા ભાગ ઉપર અંકુશ જમાવ્યો. તેમાં પેલેસ્ટાઈનનો પણ સમાવેશ થયેલ હતો, જ્યાં યહૂદાના લોકો રહેતા હતા.

રોમના નવા રાજ્યકર્તા ખરેખર બહુ કૂર અને અત્યાચારી હતા. અને યહૂદીઓ સ્વભાવે અભિમાની અને વિદ્રોહીઓ હતા. અશાંતિના દિવસોમાં ઘણા યહૂદીઓ એવા હતા જેઓ પોતાના જીવનકાળમાં જ મસીહાના આવવાની પ્રતિક્ષા કરતા હતા. યહૂદીઓ ફક્ત એટલું જ ઈચ્છતા હતા કે માત્ર દેવનું અને મસીહાનું રાજ્ય હોય જેને મોકલવાનું દેવે તેમને વચન આપ્યું હતું. તેઓ સમજતા ન હતા કે દેવની આ યોજના જે મસીહની મારફતે જગતના લોકોનો ઉદ્ધાર કરશે, તેઓ એવું જ માનતા હતા કે દેવની આ યોજના ફક્ત યહૂદીઓને બચાવવા માટે છે. કેટલાક યહૂદીઓ દેવ મારફતે મોકલવામાં આવનાર મસીહની પ્રતિક્ષા કરવામાં જ સંતોષ માનતા હતા. પરંતુ બીજાઓએ તો નવા રાજ્યની સ્થાપનામાં દેવની ઈચ્છા જાણવાનો નિશ્ચય કર્યો હતો. તે યહૂદીઓ ધર્મોત્સાહી “ઝિલોત” તરીકે ઓળખાયા. આ લોકોએ રોમનો સાથે યુદ્ધ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો અને જે યહૂદીઓ રોમનોને સહાય કરતા હતા, તેઓનો વારંવાર સંહાર કર્યો.

યહૂદી ધાર્મિક-સમુદાય :

ઈ. સ. પૂર્વે. પહેલી સદી સુધી મૂસાનું નિયમશાસ્ત્ર યહૂદીઓ માટે ઘણું બધું મહત્વપૂર્ણ થઈ ગયું હતું. લોકો આ નિયમશાસ્ત્ર માટે મરવા સુધી તૈયાર હતા. યહૂદીઓનાં ત્રણ મુખ્ય ધાર્મિક પંથો હતા, અને પ્રત્યેક પંથને પોતાના ઉપદેશક (વકીલો અથવા વિદ્યાર્થીઓ) હતા.

સદૂકીઓ

તેમાંથી એક પંથ સદૂકી નામે ઓળખાતો હતો. સંભવ છે કે તે નામ સાદોક પરથી આવ્યું હોય. દાઉદના સમય દરમિયાન સાદોક પ્રમુખ યાજક હતો. ઘણા ખરા યાજકો અને અધિકારી લોકો સદૂકીઓ હતા. આ લોકો કેવળ નિયમશાસ્ત્ર (મૂસાનાં પાંચ પુસ્તકોને) ધાર્મિક વિષયોમાં પ્રમાણ સ્વરૂપ સ્વીકારતા હતા. યાજકો તથા બલિદાનોના વિષયમાં તો (મૂસાનું નિયમશાસ્ત્ર) નિયમશાસ્ત્ર ઘણી બધી વાતો શીખવતું પરંતુ મરણ પછીના જીવનના વિષયમાં તે કશું શીખવતું ન હતું. એટલા માટે સદૂકીઓ મૃત્યુ પછી લોકોનાં પુનરુત્થાનમાં વિશ્વાસ કરતા ન હતા.

ફરોશીઓ

યહૂદીઓનો બીજો ધાર્મિક પંથ તે ફરોશી તરીકે ઓળખાતો હતો. આ નામ હિબ્રૂ ભાષાના એક એવા શબ્દમાંથી ઉદભવ પામ્યો છે જેનો અર્થ થાય છે “સ્પષ્ટીકરણ કરનાર” અથવા “અલગ કરનાર.” આ લોકો એ સામાન્ય પ્રજાને મૂસાનું નિયમશાસ્ત્ર શીખવવાનો અથવા તેનો અર્થ કરવાનો પ્રયત્ન કરતા હતા. ફરોશીઓનો વિશ્વાસ હતો કે એક મૌખિક પરંપરા જે મૂસાના સમય સુધી ચાલી આવી હતી. તેમનું કહેવું હતું કે દરેક પેઢીની વ્યક્તિ મૂસાના નિયમશાસ્ત્રની આ પ્રકારની વ્યાખ્યા (અર્થ) કરી શકે છે જે એ પેઢીના લોકોની જરૂરિયાતને પૂરી કરે છે. તેનો અર્થ એ થયો છે કે ફરોશીઓ ફક્ત મૂસાના નિયમશાસ્ત્રને જ નહિ પણ પ્રબોધકો, પવિત્ર ગ્રંથો, અને પોતાની પરંપરાઓને પણ અધિકૃત રૂપે સ્વીકારતા હતા. આ લોકો નિયમશાસ્ત્રની વિધિ અને પોતાની પરંપરાઓનું ખૂબ દુઃખ વેઠી પાલન કરવાનો પ્રયત્ન કરતા હતા. એટલા માટે તેઓ શું ખાય છે, શાને સ્પર્શ કરે છે, તેની તરફ ખૂબ સાવધાન રહેતા હતા. તેઓ હાથ ધોવાનું તથા સ્નાન કરવાનું ખૂબ ધ્યાન રાખતા હતા. કેમ કે તેઓ સમજતા હતા કે આ લોકો મૃત્યુ પછીના પુનરુત્થાનમાં પણ વિશ્વાસ રાખતા હતા. કેમ કે તેઓ સમજતા હતા કે અનેક પ્રબોધકોએ આ કહ્યું છે કે પુનરુત્થાન થશે.

શાસ્ત્રીઓ

ત્રીજો મુખ્ય પંથ હતો શાસ્ત્રીઓ. યરૂશાલેમમાં ઘણાં યાજક આ સ્વરૂપમાં જીવન વ્યતીત કરતાં ન હતા જે રીતે દેવ ઈચ્છતો હતો. એ સિવાય રૂમીઓએ ઘણા મુખ્ય યાજકોની નિમણૂક કરી લીધી હતી. અને એમાંના ઘણા બધા મૂસાના નિયમશાસ્ત્ર પ્રમાણે યાજક બનવા યોગ્ય ન હતા. એટલા માટે શાસ્ત્રી પંથના લોકો યરૂશાલેમમાં આરાધના અને બલિદાનો યોગ્ય રીતે પઠાઈ રહ્યાં છે તેવું માનતા ન હતા. આ કારણથી શાસ્ત્રી સમૂહના લોકો, યહૂદિયાના રણમાં રહેવા માટે જતા રહ્યા હતા. તેઓએ જુદી રીતે પોતાના એક સમાજની રચના કરી લીધી હતી. જ્યાં કેવળ

શાસ્ત્રી લોકો જ આવી શકતા હતા અને નિવાસ કરી શકતા હતા. શાસ્ત્રી લોકો ઉપવાસ રાખતા હતા. પ્રાર્થના કર્યા કરતા હતા અને દેવ મસીહાને મોકલશે અને મંદિર તથા યાજ્ઞકોને પવિત્ર કરશે તેની પ્રતિક્ષા કરતા હતા.

નવો કરાર

દેવે પોતાની યોજનાનો પ્રારંભ કરી દીધો. તેણે એક વિશેષ રાજ્યની પસંદગી કરી. દેવે ત્યાંના લોકો સાથે એક કરાર કર્યો કે જેનાથી દેવનો ન્યાય અને તેની ભલાઈને સમજવા માટે તેઓ તૈયાર થઈ જાય. એક નવા અને ઉત્તમ કરાર પર આધારિત એક સંપૂર્ણ "આધ્યાત્મિક રાજ્ય"ની સ્થાપના મારફતે સંસારને શુભ આશિષ આપવાની યોજનાને પ્રબોધકો અને કવિઓ મારફતે પ્રગટ કરી. આ યોજના મસીહના આગમનની પ્રતિક્ષાની સાથે શરૂ થશે. પ્રબોધકોએ તેમના આગમન વિષે ખૂબ વિસ્તારથી બતાવ્યું છે કે મસીહનો જન્મ ક્યાં થશે, તે કેવા પ્રકારની વ્યક્તિ હશે, અને તેને કેવા પ્રકારનાં કામ કરવા પડશે. હવે તો સમય આવી ચૂક્યો હતો જ્યારે મસીહનું આગમન થવાનું હતું અને નવા કરારની શરૂઆત થવાની હતી. નવો નિયમ કે લખાણ બતાવે છે કે દેવનો નવો કરાર કેવી રીતે પ્રગટ થયો. અને ઈસુએ તેને કેવી રીતે કાર્યાન્વિત કર્યો. ઈસુ જે ખ્રિસ્ત હતો ("એક અભિષિક્ત" મસીહ). આ લખાણ બતાવે છે કે આ નવો કરાર, બધા જ લોકો માટે હતો. એ પણ દર્શાવ્યું છે કે દેવની આ દયાપૂર્ણ પ્રેમ-ભેટને પ્રથમ સદીના લોકોએ કેવી રીતે ગ્રહણ કરી. અને કેવી રીતે આ નવા કરારના અંગ બની ગયા. આ લેખ એ પણ શીખવે છે કે દેવના ભક્તોએ આ સંસારમાં જીવન કેવી રીતે વિતાવવું જોઈએ. તેઓએ આશિષોની પણ વ્યાખ્યા કરી છે જેને દેવે પોતાના ભક્તોને એક સંપૂર્ણ અને સાર્થક જીવન અહીં વીતાવવા માટે વચન આપ્યાં હતા; અને મૃત્યુ પછી દેવની સાથે પણ.

નવા કરારમાં ઓછામાં ઓછા જુદા જુદા આઠ લેખકોના સત્યાવીશ પુસ્તકોનો સમાવેશ થયેલ છે. આ બધા લેખકોએ ગ્રીક ભાષામાં લખ્યું હતું, આ ભાષા પહેલી સદીના જગતમાં વ્યાપક રીતે બોલાતી હતી. તેમાં અડધા કરતાં ઉપરાંત લેખો ચાર પ્રેરિતો મારફતે લખવામાં આવેલ છે. તે પ્રેરિતો પોતાના વિશેષ પ્રતિનિધિઓ અથવા સહાયકોના સ્વરૂપે ઈસુ મારફતે પસંદ કરાયા હતા. તેમાંથી ત્રણ, માથ્થી, યોહાન, અને પિતર આ પૃથ્વી પર ઈસુના જીવનકાળ દરમ્યાન તેના બાર નિકટના શિષ્યોમાંના હતા. એક અન્ય લેખક હતો જેનું નામ પાઉલ હતું. ઈસુએ તેને અદભુત રીતે દર્શન આપીને, આગળ જતાં એક પ્રેરિત તરીકે પસંદ કર્યો હતો.

પ્રથમ ચાર પુસ્તકો "સુવાર્તા" અથવા "શુભ સંદેશ" કહેવાય છે. તેમાં ઈસુ ખ્રિસ્તના જીવન, અને મૃત્યુના જુદા-જુદા વર્ણન આપેલ છે. આ પુસ્તકો ઈસુના ઉપદેશો, આ ધરતી પર તેનું પ્રગટ થવાનું પ્રયોજન તથા તેના મરણના મહત્વ પર ભાર મૂકે છે, નહિ કે માત્ર તેના જીવનના ઐતિહાસિક સત્યો પર. યોહાનની સુવાર્તા (શુભ સંદેશ) તે ચારેય પુસ્તકોમાં એક વિશેષ સત્ય રાખે છે. પહેલી ત્રણ સુવાર્તા (શુભ સંદેશ) વિષયોના આધાર એક સમાન છે. વાસ્તવમાં એક પુસ્તકની સૌથી વધારે વિષય સામગ્રી બીજા અન્ય પુસ્તકોમાં એક સરખી મળી આવે છે. કંઈ પણ હોય પણ પ્રત્યેક લેખકોએ વિવિધ પ્રકારના શ્રોતાઓ માટે લખ્યું છે અને તેથી પ્રતિત થાય છે કે પ્રત્યેક લેખકની દૃષ્ટિમાં કંઈક જુદું લક્ષ્ય પણ રહ્યું છે.

આ ચાર પુસ્તકો જેને સુવાર્તા (શુભ સંદેશ) કહેવામાં આવે છે. તે પછી "પ્રેરિતોના કૃત્યો" નામનું પુસ્તક આવે છે. તેમાં ઈસુના મરણ પછીની ઘટનાઓનો ઈતિહાસ છે. તેમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે ઈસુના શિષ્યો મારફતે દેવના પ્રેમની ભેટ જે બધા લોકો માટે હતી; તે સમગ્ર જગત માટે જાહેર કરવામાં આવી. આ બતાવે છે કે આ સુવાર્તા અથવા શુભ સંદેશના પ્રચારથી સમગ્ર પેલેસ્ટાઈન અને રૂમી સામ્રાજ્યમાં મસીહના વિશ્વાસને વ્યાપક સ્વરૂપે કેવી રીતે સ્વીકારી લીધો. "પ્રેરિતોના કૃત્યો" નામનું પુસ્તક લૂક મારફતે લખાયેલ છે. તેણે જે કંઈ લખ્યું છે, તેનો સૌથી વધારે તે પ્રત્યક્ષ સાક્ષી હતો. લૂક ત્રીજી સુવાર્તાનો (શુભ સંદેશ) લેખક પણ હતો. તેના બંને પુસ્તકોમાં એક તર્કપૂર્ણ જોડાણ છે. કેમ કે "પ્રેરિતોના કૃત્યો" ઈસુના જીવનવૃત્તાંતનું નિવેદન છે. "પ્રેરિતોના કૃત્યો" પછી પત્રોનો એક સંગ્રહ છે. જે જુદા-જુદા વ્યક્તિઓ અથવા મસીહી સમૂહોના નામે લખવામાં આવેલ છે. આ પત્ર પાઉલ તથા પિતર જેવા મસીહી માર્ગદર્શકો મારફતે મોકલી આપ્યા છે. આ બંને ઈસુના પ્રેરિત હતા. તે સમયની વ્યક્તિઓ જે સમસ્યાઓનો સામનો કરી રહ્યા હતા તેમના જેવા લોકોની સહાયતા માટે આ પત્ર લખવામાં આવ્યા હતા. આ પત્રો લોકોને સૂચિત કરવા, સુધારવા, શિક્ષણ આપવા તથા ઉત્તેજન આપવા માટે લખવામાં

આવ્યા હતા. કદાચ આ બધા વિશ્વાસીઓને તેમના વિશ્વાસ, પારસ્પરિક જીવનવ્યવહાર તથા સંસારમાં તેમના જીવનના સંબંધમાં તેમને મદદ કરવા માટે લખવામાં આવ્યા હતા.

નવા કરારનું છેલ્લું પુસ્તક “પ્રકટીકરણ” બીજા બધા પુસ્તકોથી જુદા જ પ્રકારનું પુસ્તક છે. તેમાં ખૂબ અલંકૃત ભાષાનો પ્રયોગ કરવામાં આવેલ છે. અને તેના લેખક પ્રેરિત યોહાને જે દિવ્ય-દર્શન જોયું હતું તેના સંબંધમાં તેણે લખ્યું છે. તેના ખૂબ અલંકાર અને પ્રતીક “જૂના કરાર”નાં પુસ્તકોમાંથી લીધા છે. અને “જૂના કરાર”ના પુસ્તકો સાથે તુલના કર્યા પછી જ તેમને સારી રીતે સમજી શકાય છે. આ છેલ્લું પુસ્તક આપણા માર્ગદર્શક અને મદદગાર ઈસુ ખ્રિસ્ત તથા દેવના સામર્થ્ય દ્વારા ભૂંડી શકિતઓ પર અંતિમ વિજય પ્રાપ્ત કરવા માટે વિશ્વાસીઓને ખાતરી આપે છે.

“બાઈબલ” અને આજનો વાંચક

આજના, આ પુસ્તકને વાંચનારે એ બાબતનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે આ પુસ્તકો હજારો વર્ષ પૂર્વે એ લોકો માટે લખવામાં આવ્યાં હતા. જેઓ આપણી આજની સભ્યતાથી તદ્દન અલગ સભ્યતામાં રહ્યા કરતા હતા. સામાન્યતઃ એ પુસ્તકોમાં એ જીવન-મૂલ્યોને દર્શાવ્યા છે કે જે સનાતન સ્વરૂપે સત્ય છે, જો કે ખૂબ પ્રયોગ કરેલા ઐતિહાસિક વર્ણન, ઉદાહરણ અને તત્કાલીન યુગની સંસ્કૃતિ અને તે સમયના જ્ઞાનના આધાર પર જ સમજી શકાય છે. જે યુગના તે લોકો હતા. દ્રષ્ટાંતરૂપે ઈસુ એક વ્યક્તિની વાર્તા સંભળાવે છે જે એક એવા ખેતરમાં અનાજ વાવી રહ્યો હતો જેની માટીની સ્થિતિ જુદા-જુદા પ્રકારની હતી. વાસ્તવમાં માટીની તે દશા કેવી હતી તે આજના વ્યક્તિને માટે અજાણી હોઈ શકે છે. પરંતુ આ ઉદાહરણથી ઈસુ જે શિક્ષણ આપવા માંગતા હતા તે પ્રત્યેક દેશ અથવા સમયની વ્યક્તિને અનુરૂપ જ છે.

સંભવ છે, આજના વાંચકને આ શાસ્ત્રમાં વર્ણવેલું જગત કંઈક વિચિત્ર લાગે. તે સમયના રીત રિવાજ, પ્રવૃત્તિઓ, લોકોની વાતચીત કરવાની રીત પણ કદાચ અપરિચિત લાગે. પરંતુ તે સમયના દેશકાળના માપદંડો પરના આધારે મૂલ્યાંકન કરી શકાય. આ વાતનું ખાસ ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે બાઈબલ એક વિજ્ઞાનના પુસ્તકનાં રૂપમાં લખવામાં આવેલ નથી, પણ તે ઐતિહાસિક ઘટનાઓનું વિવરણ તથા માનવજાતિને માટે તે ઘટનાઓનું મહત્વ પ્રસ્તુત કરવાના હેતુથી લખવામાં આવેલ છે. તેનું શિક્ષણ સાર્વભૌમ સત્યો પર આધારિત છે, જે વિજ્ઞાનની સીમાઓથી પર છે. આજના આ યુગમાં પણ આ શાસ્ત્ર પૂરી રીતે પ્રાસંગિક છે. કેમ કે તેનો સંબંધ મનુષ્યની તે પાયાની આત્મિક જરૂરિયાતોમાં છે જે કદી બદલાતી નથી.

બાઈબલના કોઈ પણ વાંચકને તેના અધ્યયનથી અનેક પ્રકારના લાભ પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. તેને ખૂબ પ્રાચીન જગતની સભ્યતા અને ઈતિહાસનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. ઈસુ ખ્રિસ્તના જીવન અને શિક્ષણની જાણકારી મળી શકે છે અને તેને એ વાતની ખબર પડી જાય છે કે તેના શિષ્ય થવાનો અર્થ શું છે. તેને પાયાની આત્મિક અંતઃદ્રષ્ટિ પ્રાપ્ત થાય છે. અને તે સશક્ત, આનંદપૂર્ણ જીવન જીવવાના વ્યવહારિક જ્ઞાનને પામી શકે છે. જીવનના અત્યંત ગૂઢ પ્રશ્નોના ઉત્તર તે સરળતાથી પ્રાપ્ત કરી શકે છે. તે માટે કહેવાય છે કે આ પુસ્તકને વાંચવાના બહુ ઉત્તમ કારણો છે. અને જે વાંચક આ ગ્રંથને ખુલ્લા મનથી અને જિજ્ઞાસા સાથે વાંચશે તો તે રહસ્યને જાણી શકશે કે દેવે આ જીવન તેને કેમ આપ્યું છે.